

EDUKACJA MEDIALNA W WARSZAWSKICH SZKOŁACH PODSTAWOWYCH

mgr pedagogiki UW
Anna Justyna Dąbrowska

Warszawa, luty 2010

Agenda

- Cele i założenie pracy magisterskiej
- Metodologia
- Wyniki badań
- Wnioski końcowe
- Dyskusja – pytania i odpowiedzi

Cele i założenie pracy magisterskiej

- Cele

- zbadanie aktualnego stanu/poziomu edukacji medialnej w warszawskich szkołach podstawowych
 - ścieżka międzyprzedmiotowa: Edukacja czytelnicza i medialna (wprowadzona przez MEN w 1999r)
- ukazanie, kto i w jaki sposób kształci w Warszawie dzieci do korzystania z mediów, w dobie XXI wieku
- uświadomienie nauczycieli, rodziców oraz innych zainteresowanych tematyką osób

- Założenie

„Stan jakości Edukacji Medialnej w warszawskich szkołach podstawowych jest raczej marny i wymaga wielu zmian na poziomie nie tylko kształcenia, ale także prawnym, społecznym i psychologicznym.”

Metodologia

Problemy badawcze

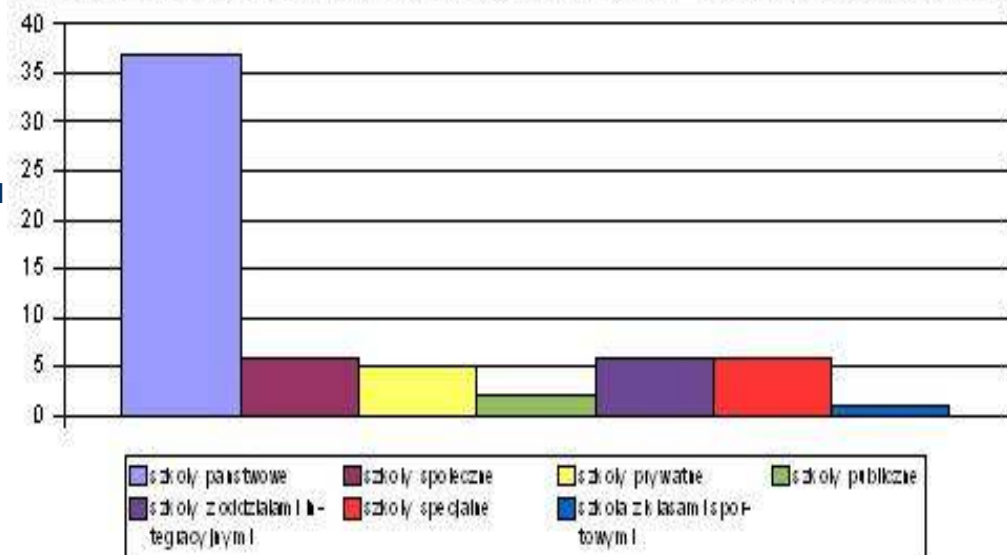
- Metody, formy i częstotliwość prowadzenia zajęć z edukacji medialnej dla poszczególnych grup dzieci oraz strona merytoryczna zajęć.
- Przygotowanie i kompetencje osób odpowiedzialnych za prowadzenie ścieżki międzyprzedmiotowej edukacji czytelnicy i medialnej.
- Jakie są powody rozbieżności w jakości prowadzenia edukacji medialnej w poszczególnych szkołach warszawskich?
- Czego brakuje, a na co kładzie się zbyt duży nacisk w prowadzeniu zajęć medialnych?
- Jaki jest charakter edukacji medialnej?
- Czy ta ścieżka międzyprzedmiotowa jest faktycznie interdyscyplinarna?

Metodologia

Dobór grupy badawczej

- $\frac{1}{4}$ wszystkich stołecznych szkół podstawowych (dobór losowy proporcjonalny do podziału Warszawy na dzielnice)
- od 2 do 11 szkół na dzielnicę, niezależnie od profilu czy charakteru
- z 305 wszystkich szkół podstawowych przebadalam łącznie 77, w tym:
 - ✓ 37 szkół państwowych
 - ✓ 6 szkół społecznych
 - ✓ 5 szkół prywatnych
 - ✓ 2 szkoły publiczne
 - ✓ 6 szkół z oddziałami integracyjnymi
 - ✓ 6 szkół specjalnych
 - ✓ 1 szkoła z klasami sportowymi

Rys.2 Rozkład liczbowy uwzględniający charakter objętych badaniem szkół

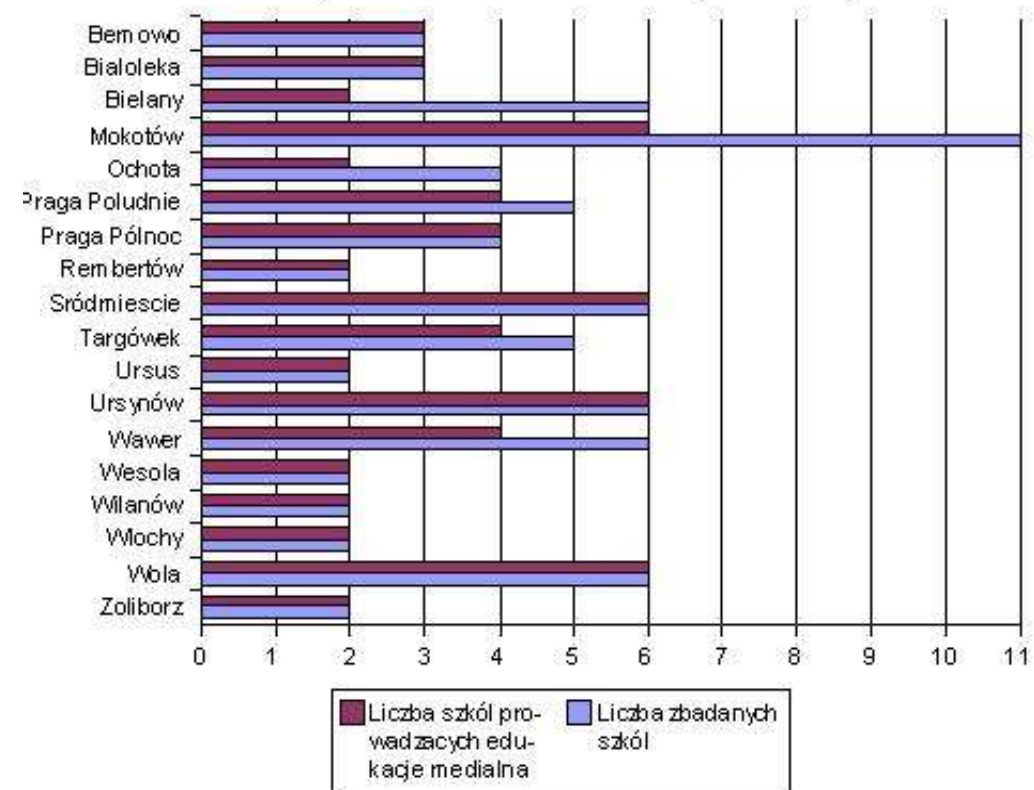

Metodologia

Dobór grupy badawczej - narzędzia

- **I etap badania** – rozmowa telefoniczna
 - *Czy słyszał/a Pan/Pani o istnieniu międzyprzedmiotowej ścieżki edukacji czytelniczej i medialnej?*
 - *Czy w Pana/Pani szkole odbywają się zajęcia z zakresu edukacji medialnej?*
- **II etap badania** – ankieta pogłębiona wywiadem (szkoły, w których uzyskałam obydwie odpowiedzi twierdzące)

Rys.3 Obraz zbadanych szkół uwzględniający prowadzenie w nich edukacji medialnej

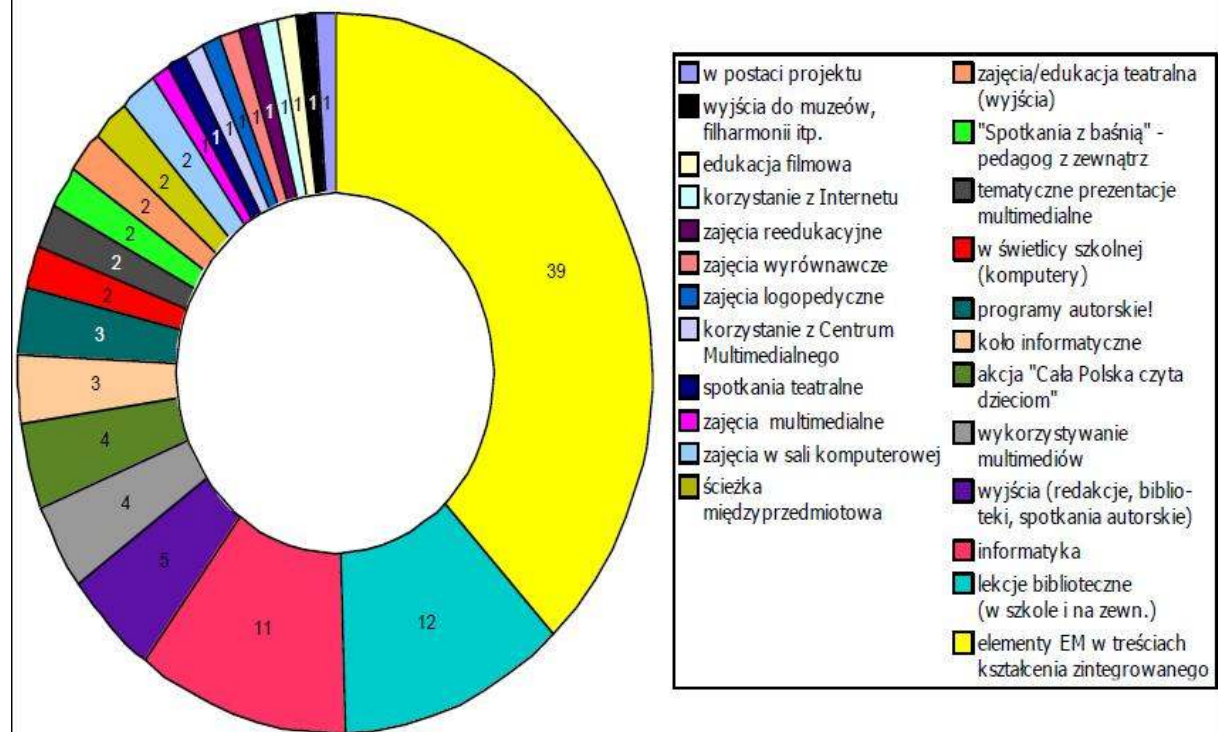

Wyniki badań klasy I-III

- **Częstotliwość zajęć:**
 - 1x w miesiącu (22 szkoły)
 - 1x w tygodniu (15 szkół)
 - różna częstotliwość (14 szkół)
 - brak edukacji medialnej (6 szkół)

- **Charakter zajęć:**
 - wplatanie elementów EM w treści kształcenia zintegrowanego
 - lekcje biblioteczne
 - w ramach informatyki

Rys.5 Charakter i sposób prowadzenia edukacji medialnej w klasach I-III

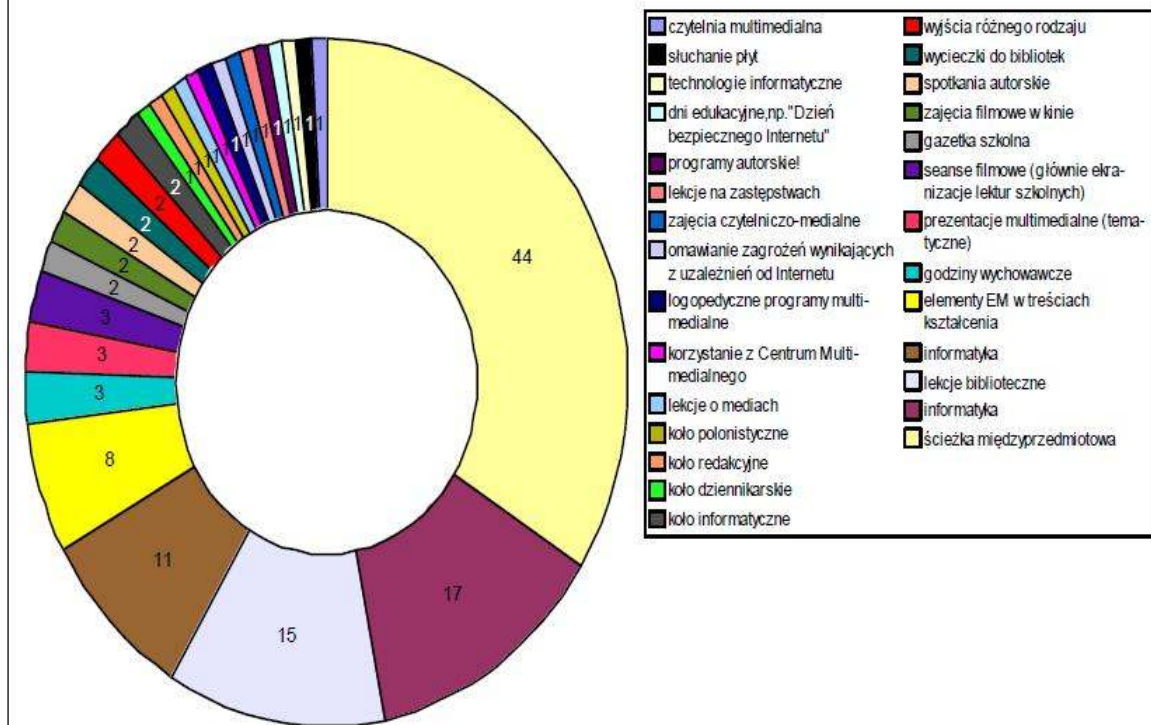

Wyniki badań klasy IV-VI

- **Częstotliwość zajęć:**
 - 1x w tygodniu (24 szkoły)
 - różna częstotliwość (15 szkół)
 - 1x w miesiącu (13 szkół)
 - 1 tydzień w miesiącu (pojedyncze przypadki)

- **Charakter zajęć:**
 - ścieżka międzyprzedmiotowa edukacji czytelniczej i medialnej
 - lekcje biblioteczne
 - informatyka

Rys.7 Charakter i sposób prowadzenia edukacji medialnej w klasach IV-VI

Wyniki badań

Kto prowadzi edukację medialną?

- bibliotekarka/bibliotekarz – w ramach kursów doszkalających
- inne osoby (nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pedagog szkolny lub psycholog, nauczyciel „pasjonata”, w jednej z badanych szkół nawet ksiądz)
- w 4 szkołach deklarowano, iż odpowiednie przeszkolenie posiada całe grono pedagogiczne, a w 2 natomiast, że jego większość

Rys.12 Osoby prowadzące edukację medialną w warszawskich szkołach

Podsumowanie wyników badań

- brak specjalistów o odpowiednich kwalifikacjach i zaangażowaniu
- brak jasnych wytycznych do prowadzenia zajęć z edukacji medialnej – znaczne rozbieżności w poziomie zajęć (główne nurty: humanistyczny, technologiczno-informatyczny); bardzo niewiele szkół łączy te dwa nurty
- słabe rozpoznanie pojęcia „międzyprzedmiotowej ścieżki edukacji czytelniczej i medialnej” wśród dyrektorów szkół
- pobieżne podejście do tematyki, ograniczające się na ogół do wykorzystywania sprzętu multimedialnego
- przyczyny braku edukacji medialnej w stołecznych szkołach:
 - ✓ brak odpowiednio wyposażonej sali
 - ✓ brak czasu (godzin w siatce godzin)
 - ✓ brak personelu (odpowiednio przeszkolonych osób)
 - ✓ finanse
 - ✓ rezygnacja na rzecz innych przedmiotów dodatkowych
 - ✓ świadoma rezygnacja decyzją dyrekcji
 - ✓ nie są to zajęcia obowiązkowe

Wnioski końcowe

Dlaczego edukacja medialna stanowi problem?

- ograniczone rozumienie terminologii – edukacja medialna
- brak nadzoru (np. kontroli MEN-u oraz weryfikacji zajęć z tego zakresu)
- brak jednolitego, klarownego i realnego do zrealizowania programu edukacji medialnej
- zauważalna niechęć kadr szkół podstawowych do poruszania tej tematyki

I co dalej z edukacją medialną...?

Dziękuję Państwu bardzo za uwagę
i zapraszam do dyskusji

